

”Spanska är enklare än franska”

FRANSKLÄRAREN Alicia Escudero kommer från universitetsstaden Salamanca i västra Spanien. Just där anses människor tala den mest ”neutrala” spanska dialekten. Därför åker också många studenter dit för att lära sig språket.

– Vi ”äter inte upp” bokstäver, som man gör i södra Spanien, och vi sjunger inte, som man gör i norra Spanien. För en utlänning blir det lättare att förstå, säger hon.

De studenter som i stället åker till Andalusien i södra Spanien får kämpa med utelämnade *s-* och *d-*ljud. *Mismos*, ’samma’, uttalas till exempel som ”mih-moh” och *comido*, ’ätit’, som ”comiio”.

Själv tycker Alicia Escudero inte att hon har någon nytta av sin klingande spanska. För att få jobb som fransklärare i norra eller östra Spanien, måste hon ha dokumenterade kunskaper i något av de regionala språken galiciska, baskiska, katalanska eller valencianska.

– Jag kan inte flytta till Galicien, Baskien, Katalonien, Valencia eller Balearerna. Men lärare därifrån kan flytta hit.

I stället har hon under flera år arbetat som spansklärare i Frankrike. Hennes intryck är att franska barn har lättare att lära sig spanska än tvärtom. Hon tror att det beror på att spanska är enklare än franska.

– Spanskan har bara fem vokalljud, medan franskan har sutton. För spanska barn, som är vana vid en regelbunden stavning, är det dessutom svårt att förstå att franska ord uttalas annorlunda än de skrivs.

Alicia Escudero är lärare i franska i Salamanca. Hon har en fransk mamma och har bott fem år i Frankrike.

Grammatik: Personliga pronomen utelämnas ofta, eftersom verbets böjning visar vilken person som avses. I stället för *yo hablo*, ’jag talar’, säger man alltså bara *hablo*. Spanskan gör också flitigt bruk av ålderdomliga konjunktiv- och preteritumböjningar av verb, som anger osäkerhet respektive avslutad handling. I uttrycken *estuve allí* och *estaba allí*, som båda betyder ’jag var där’, visar preteritumformen *estuve* att jag kom dit och gick igen, medan imperfektformen *estaba* visar att jag befann mig där vid en viss tidpunkt.

Bara kinesiska har fler modersmåls- talare än SPANSKA

Dialekter: I Spanskamerika uttalas *c* som *s* före vokal. Så är det också i södra Spanien och på Kanarieöarna, där många av de spanska koloniserarna hade sitt ursprung. I norra och centrala Spanien uttalas *c*:et däremot som ett läspljud. Amerikansk spanska använder i vissa fall också andra ord än i Spanien, till exempel *ustedes*, ’de’, i stället för *vosotros*, ’ni’, och *carro*, ’vagn’, i stället för *coche*, ’bil’. Det förekommer också lånord från indianska språk.

Historia: Spanskan är ett romanskt språk som utvecklades ur den dialekt som talades i Kastilien på medeltiden. Spanska kallas därför också *kastilianska*. På grund av Kastiliens politiska dominans trängde den ut andra iberoromanska dialekter och spriddes till Amerikarna. Sedan språkets så kallade guldålder på 1500- och 1600-talen har det förändrats anmärkningsvärt lite.

510

miljoner talare. Nio tiondelar av dem finns i Syd- och Nordamerika, inklusive 15 procent av USA:s befolkning. Spanskan är världens vanligaste modersmål efter kinesiskan, och har en större geografisk spridning än alla andra språk utom engelska.

Liten ordlista

¡hola! / ¡hasta luego! = ’hej!’ / ’hej då!’ (ordagrant ’till senare!’).

lazo = ’snara; rosett’ – därav ordet *lasso*.

alfombra = ’matta’, av *al-jumbra* – många ord i spanska har arabiskt ursprung, till följd av muslimernas erövring av Iberiska halvön på 700-talet.

estar borracho / ser borracho = ’vara full!’; ’vara alkoholist’ – spanskan har två verb för ’vara’, som anger tillfälliga respektive beständiga tillstånd.

hacerse el sueco = ’låtsas att man inte ser’ (ordagrant ’göra sig svensk’).

Uttal: *V* uttalas som *b* i början av ord, annars ungefär som ett engelskt *w*. Något *h-*ljud finns inte. *Valencia* uttalas alltså ”balencia” och *habla*, ’han/hon talar’, som ”awla”. Även *d-* och *g-*ljuden uttalas på ett ”slappare” sätt än i svenskan. En annan egenhet är att ord inte får börja på *s+* annan konsonant. Det är därför som ’Stockholm’ heter *Estocolmo*.

